

- szennyezés és túlterhelés nélkül. Ha még a széndioxidra is odafigyelünk, és miért ne tennénk(?), ennyit az elültetett fák fel tudnak dolgozni és a föld alá tudnak juttatni.

Ámde víz nélkül sem élhetünk, és sajnos a mai ivóvízellátás pazarló, veszteséges, a városi szennyvízkezelés pedig bizonyos anyagokat csak továbbterhel a Bioszférában, pl. a nitrátot és a szénit. Ötödik lépés:

- víz- és szennyvízkezelés helyben

A kúttal (fürdővíz, mosás, locsolás), az élő gyökérszomszédrendszerrel (4 m²/fő), komposzt toalettrel és esővízhasznosítással ez a pont is teljesíthető. De ha valakinek ez nem jön össze, az első négytel is fenntartható életet fog tudni élni. Az első négytel nélkül viszont Nem. Gondoljunk csak a benzinre, az olajháborúkra, az energia és pénz igazságtalan elosztásra a Földön, a túltermelésre, a kamionokra, a hőerőművekre, az import földgázra és a bolti élelmiszerekre. Ez egy megoldatlanul tornyosuló fenntarthatósági problémahalmaz.

Utolsó lépés, az örömhír:

- helyi termékek, mosolyok, kapcsolatok, közösségek

Ez az életmód nem utolsó sorban jól tesz a szívnek, a léleknek, csökkenti a stresszt és a szorongást.

dr. Dőry István

Tennék még egy utolsó észrevételt, nevezetesen azt, hogy a záró részben felsorolt utópisztikus elképzeléseket csak egy diktatúra tudná rákényszeríteni az emberekre, globalizálódó liberális demokráciákban ez nem működik.

Dr. Héjjas István

BARANYAI BÉLA

A JELENLÉTBŐL FAKAD MINDEN BEMUTATTÁK A VARGA LÁSZLÓ MEGYÉSPÜSPÖKKEL KÉSZÜLT INTERJÚKÖTETET...

Április 25-én mutatták be Kaposváron „A bőrünk alá bújt Isten” című könyvet, melyben Varga László kaposvári megyéspüspökkel beszélget Bodnár Dániel. A Magyar Kurír gondozásában, az Új Ember Kiadványok sorozatban megjelent kötetet Versey Beáta Mária nővér, a Nyolc Boldogság Közösség tagja ismertette

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége kaposvári csoportjának rendezvényén házigazdaként Csillag Gusztáv, a csoport vezetője köszöntötte a

megjelenteket, majd a kiadó részéről Kuzmányi István, a Magyar Kurír és az Új Ember főszerkesztője szövegezt néhány szót. „Azt szerettük volna, hogy ez a kötet Varga László püspökről szóljon, de mégse legyen egyszerűen csak egy életrajz.

Célunk az volt, hogy bemutassuk az ő személyes tanúságtételét, hiszen ezen keresztül Jézus Krisztushoz lehet közelebb jutni.” A megélt, hiteles szavak pedig képesek arra, hogy átforgalmazzák az életünket.

Versey Beáta nővér, a Központi Oltáregyesület vezetője a könyvet ismertette elmondta, hogy szerzőjét már régen ismeri, ezért is vette nagy érdeklődéssel a kezébe ezt a kötetet. „Ha műfaja nem életrajz, akkor tulajdonképpen mi is lehet ez? Először azt hittem, olyan ez, mint amikor belépünk egy szobába, ahol két ember mély beszélgetését hallhatjuk – egy elkötelezett hívő ember kérdezi egy másik elkötelezett hívő embert. Olyan kérdések kerülnek elő, melyek megérintik a világban tájékozódó embert.”

E felvetések mögött ott húzódik az a vívódás, melynek során a mondatokat az „igen, de...” szavakkal fűzik egymás után.

Tulajdonképpen ennek a könyvnek nincs kezdete és nincs befejezése sem. Belépünk a körébe valahol, és egy másik ponton kilépünk. Biztos, jól megfogható válaszokat nem találunk ebben a könyvben, mégis azt érezzük, „Laci atya úgy beszél, mint akinek a bőre alá bújt az Isten”. Erős meggyőződéseket közvetít, melyek mögött ott érezzük a tapasztalatot.

Tulajdonképpen ennek a könyvnek nincs kezdete és nincs befejezése sem. Belépünk a körébe valahol, és egy másik ponton kilépünk. Biztos, jól megfogható válaszokat nem találunk ebben a könyvben, mégis azt érezzük, „Laci atya úgy beszél, mint akinek a bőre alá bújt az Isten”. Erős meggyőződéseket közvetít, melyek mögött ott érezzük a tapasztalatot.

Mi lehet ennek a könyvnek a célja? Az biztos, hogy semmit nem akar eladni nekünk. A könyvet olvasva el kell engednünk az elvárásainkat. És ha ez sikerül, akkor rátérünk arra az „emmauszi útra”, melynek során kirajzolódhat számunkra az üzenete. Az olvasó egy utazáshoz csatlakozik, s miközben Isten országútján gyalogol, egy életút bontakozik ki előtte. Ennek egyik ösvénye a „kapcsolatba lépés”, annak megtapasztalása, hogy „a jelenlétből fakad minden”.

Nagyfokú őszinteség jellemzi e kötetet, mely arra hív, hogy igazak legyünk önmagunkkal szemben is. „Szaván kell fogni az Istent – mondja Laci atya, teljesen függetlenül attól, milyen helyzetben is vagyunk. – Egyszerűen hinnünk kell abban, amit Isten mond.” Remélnünk kell, hogy megmutatkozik, és el kell hinnünk azt is, hogy Isten nemcsak általában az embert szereti, de „engem is, személy szerint”.

Versey Beáta azt is kiemelte, hogy Varga László sokszor beszél az Oltáriszentségről. Arra hívja fel a

figyelmünket, hogy az Eucharishtiában a megtört Krisztus lett a miénk. „A megtört ostya és a megtört ember pedig összetartozik.” Hitünk központi titka akkor nem lesz ideológia, ha az, aki erről beszél, találkozik a saját törekenységével is. Az eucharisztikus élet e megtörtségben jelenik meg – ezt helyezzük Isten kezébe azért, hogy átformálja minket.

Bodnár Dániel a beszélgetés különleges légköréről mesélt a bemutatón. „Mint mindig, most is felkészültem, összeírtam hatvan-hetven kérdést. Bár sok interjút készítettem, ilyet még nem tapasztaltam: már az elején teljesen más irányba kanyarodtunk, ezért az előre felírt kérdésekből alig tettem fel néhányat. Úgy éreztem, hogy Laci atya válaszai vezetnek engem is.” Varga László sokszor vállalta élete során a „kérjétek, és adatik” kockázatát: számtalan élethelyzetben mondta ki, hogy „Uram, most te következel”.

Nagyon mély hittel, bizalommal kell lennie valakinek Isten felé, ha fel meri ezt vállalni. „Laci atya arra is sokszor képes volt, amire mi talán kevésbé, hogy a legnagyobb konfliktushelyzetekben is keresztényként viselkedjen.”

„Igen, de a Szentlélek a főnök” – csatlakozott a beszélgetéshez Varga László. A kötetéről szólva elmondta, hogy nem tudta, mennyi ideje lesz majd minderre, de érzékelve a nagyfokú figyelmet, szívesen válaszolt a kérdésekre, sőt, „alig tudta abbahagyni”. Ha az emmauszi út hasonlatánál maradunk, a mellénk szegődő emberben fel kell ismernünk Jézust. Ebben az evangéliumi történetben olvassuk azt is, hogy „lángolt a szívünk”. Nekünk pedig hagyni kell elégni magunkat ebben a tűzben.

Az „ötödik evangélium” ott íródik bennünk, engednünk kell vezetni magunkat a Szentlélek által, aki soha nem merül ki, aki soha nem megy szabadságra. „Ha elfogadjuk Jézus barátságát, akkor ez egy gyönyörű kapcsolat és egy nagy kaland lesz, melyet nem szabad kihagynunk, mely soha nem gondolt távlatok felé visz el bennünket.”

VARGA LÁSZLÓ

SZEMÉLYES EMLÉKEK, HOGYAN KERÜLTEM KAPCSOLATBA A BOKORRAL, MIK VOLTAK A KÖVETKEZMÉNYEI ÉS MIÉRT LÉPTEM KI A KÖZÖSSÉGBŐL?

Lentiben, a bevonulásom után, mivel testileg fejletlen és katonai szolgálatra alkalmatlan voltam, egy hónap alatt kikészültem. Sem fizikailag, sem pszichikailag nem bírtam a gyűrődést. Ekkor rám talált Isten egy baptista teológus személyben, aki azt javasolta, kezdjem el olvasni és megélni az Igét. Ez a találkozás hozta az első nagy fordulatot az életembe, amit megtérésként éltem meg, és bár akkor még nem tudtam, előkészítette utamat a Bokorba.

Alkut kötöttem Istennel: megpróbálom szó szerint megélni, amit mond, de ha nem jön be, amit ígér, akkor sem pap, sem keresztény nem akarok lenni. A Szentírás, amelyet kaptam, a Hegyi Beszédnél nyílt ki. Elkezdttem olvasni: boldogok a lélekben szegények; boldogok a szegények, mert övék az Isten országa - és megélni úgy, ahogy akkor én ezt értettem.

Első megtapasztalásom a hitből fakadó béke lett. Megszűnt az addig állandóan jelen lévő szorongás és félelem. Az evangélium olvasásában gyorsan eljutottam az ellenségszeretet parancsáig. Tízennyolc évesen elhatároztam, hogy leteszem a fegyvert. Nem engedem, hogy megtanítsanak gyilkolni. Ebből aztán óriási problémák támadtak, mert nem voltam Jehova tanúja és nem voltam elmebeteg sem, bár ezt később megpróbálták rám bizonyítani.

Ezek után jutott tudomásomra, van az egyházban olyan csoport, a Bokor mozgalom, ahol tanítják és élük is az erőszakmentességet. Mindenáron kapcsolatba akartam kerülni velük. Kiderítettem, hol lehet találkozni Bulányi atyával, és még katonaként eljutottam egy lelkigyakorlatra, Sülysápra. Ott újabb ajándék várt rám. Miután megismerkedtem Gyurka bácsival és sok világi Bokor taggal, szárnyakat adott, hogy élnek Magyarországon olyan keresztény értelmiségiek, akik nem a hitüket igazgatják az élethez, hanem megfordítva: a hitükhöz igazítják az életüket.

A másik nagy ajándék, amit ezen a lelkigyakorlaton kaptam, Futó Károly atya. Gyurka bácsi arról beszélt, hogy lelki vezető nélkül, Szentírás nélkül, közösség nélkül nem lehet hitelesen keresztény életet élni. Futó atyával együtt vonatoztunk visszafelé Budapestre, és megkérdeztem, vállalná-e a lelki vezetésem, igent mondott, és lassan negyven éve ő a lelki vezetőm.

Leszerelésem után 1976 őszén Budapestre, a Központi Szemináriumba már úgy kerültem, mint a Bokor mozgalom tagja. A közösség miatt, mint az később, negyed évesen kiderült listára kerültem és többször meg